

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Ordonanța Guvernului privind alocarea de la bugetul de stat a fondurilor necesare pentru contractarea și implementarea proiectelor necontractate din fondurile Programului Phare

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Programul Phare a reprezentat un instrument de asistență nerambursabilă din partea Uniunii Europene oferit României în perioada de pre-aderare.

La 30 noiembrie 2008 s-a încheiat contractarea ultimelor fonduri Phare alocate României prin Acordurile de finanțare pentru Programul Phare 2006, însumând 452,31 milioane euro, din care:

- 408,63 milioane euro prin Programul Phare Național 2006
- 7,68 milioane euro prin Programul orizontal pentru securitate nucleară.

Au fost contractate 350,55 milioane euro. Nu au fost contractate proiecte ce însumează 92,5 milioane euro, din care 73,7 milioane euro Phare și 18,7 milioane euro co-finanțare națională.

Având în vedere faptul că alocările de fonduri Phare s-au făcut pe baza unor Acorduri de finanțare și a unor fișe de proiect aprobate de Comisia Europeană, necontractarea unor componente ale fișelor de proiect sau nefinalizarea proiectelor în perioadele de implementare prevăzute împiedică realizarea obiectivelor acestor proiecte și, în consecință, Comisia Europeană le consideră neeligibile pentru finanțare, motiv pentru care, fie nu mai onorează cererile de fonduri transmise de autoritățile române, fie emite ulterior note de debit, prin care solicită returnarea fondurilor Phare plătite.

Inițial, Comisia Europeană a solicitat Ministerului Finanțelor Publice, în calitate de Coordonator național al asistenței și de Responsabil național cu autorizarea finanțării, să realizeze o analiză a impactului pe care necontractarea proiectelor Phare 2006 îl are asupra atingerii obiectivelor generale ale fișelor de proiect și asumarea față de Comisie a angajamentului autorităților române de a finanța aceste proiecte din alte surse (instrumente structurale, buget de stat, etc.) pentru a se evita declararea ca neeligibile din fonduri Phare și a sumelor contractate.

Din analiza efectuată de MFP au rezultat trei situații:

- Proiecte care vor putea fi finanțate din alte fonduri comunitare (programe operaționale, Facilitatea Schengen, Facilitatea de Tranziție). Alocarea Phare

2006 pentru aceste proiecte a însumat 38,5 milioane euro.

- Proiecte/componente a căror necontractare nu afectează îndeplinirea obiectivelor fișelor de proiect, cu o alocare Phare 2006 de 3,5 milioane euro.
- Proiecte pentru care nu au fost identificate alte surse de finanțare și care vor trebui finanțate de la bugetul de stat. Bugetul acestor proiecte a însumat peste 39 milioane euro, din care alocarea Phare 2006 reprezintă 31,6 milioane euro.

În legătură cu asigurarea acestei finanțări se impun mai multe precizări:

- Nu este neapărat necesar ca sumele cu care vor fi finanțate aceste proiecte să fie aceleași cu cele alocate prin fișele de proiect Phare 2006. Cu ocazia întocmirii documentelor necesare contractării se vor face noi estimări de costuri și este posibil ca în unele cazuri rezultatele prevăzute să fie obținute cu un buget mai mic decât cel prevăzut în fișele Phare.
- Contractarea și implementarea acestor proiecte, indiferent de sursa de finanțare, trebuie să se realizeze în perioada de implementare a Acordurilor de finanțare Phare 2006, respectiv 30 noiembrie 2009 sau cel mai târziu 31 mai 2010, când expiră perioada de efectuare a plăților Phare pentru acest program.

Ulterior, Comisia Europeană a solicitat Ministerului Finanțelor Publice ca analiza impactului necontractării unor proiecte sau componente ale unor proiecte asupra obiectivelor generale ale fișelor de proiect să fie extins și asupra Programelor Phare anterioare, respectiv Phare 2002, 2003, 2004, 2005.

În urma acestei analize este posibil să se identifice și alte proiecte nerealizate, cu impact asupra obiectivelor generale, pentru care nu există surse de finanțare. Având în vedere că perioadele de implementare a proiectelor Phare 2002-2005 s-au încheiat, și că majoritatea acestor proiecte și-au atins obiectivele, un număr foarte mic de proiecte vechi ar mai putea fi în situația de a trebui contractate cu fonduri de la bugetul de stat.

Pentru evitarea riscului pierderii de fonduri nerambursabile suplimentare celor pierdute ca efect al necontractării fondurilor Phare este necesar ca autoritățile române să identifice surse alternative de finanțare pentru contractarea și implementarea tuturor proiectelor, astfel încât să se poată asigura îndeplinirea obiectivelor prevăzute.

Urgența asigurării fondurilor necesare de la bugetul de stat este determinată de necesitatea demarării procedurilor de contractare pentru proiectele care nu au putut fi contractate din fondurile Phare 2006 în cadrul perioadei de implementare prevăzute în Acordurile de finanțare pentru programele Phare 2006, respectiv 30 noiembrie 2009 sau cel mai târziu 31 mai 2010.

Prin urmare, autoritățile române trebuie să facă dovada Comisiei Europene, în perioada care a mai rămas până la 30 noiembrie 2009, că au fost asigurate sursele de finanțare pentru proiectele în discuție și că procesul de contractare poate demara, chiar dacă contractarea și implementarea acestor contracte se va realiza ulterior, pe parcursul anului 2010.

2. Schimbări preconizate

Prin prezentul proiect de act normativ se urmărește alocarea de la bugetul de stat a sumelor necesare pentru contractarea și implementarea proiectelor Phare, în concordanță cu prevederile Memorandumurilor/Acordurilor de finanțare.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

În lipsa fondurilor necesare contractării proiectelor la care face referire proiectul de act normativ există riscul de a nu se realiza obiectivele prevăzute în fișele de proiect Phare, care au fost aprobate de Comisia Europeană odată cu semnarea Memorandumurilor/Acordurilor de finanțare Phare.

În aceste condiții, Comisia Europeană poate cere României să returneze și fondurile Phare pentru proiectele care au fost contractate și implementate sau sunt în curs de implementare.

Prin urmare, pe lângă fondurile Phare pierdute în procesul de contractare, există riscul pierderii de fonduri suplimentare prin declararea de către Comisia Europeană ca neeligibile a fondurilor contractate și utilizate din programele Phare, precum și necesitatea ca în acest caz autoritățile române să suporte costurile declarate neeligibile din fonduri Phare.

2. Impact asupra mediului în afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Impactul social

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Impactul asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Impactul financiar al proiectului de act normativ asupra bugetului general consolidat, pe baza evaluărilor efectuate până la data elaborării proiectului de act normativ este de aproximativ 31 milioane euro, cât reprezintă valoarea cumulată a alocărilor din fondurile Phare 2006 necontractate. La această sumă se pot adăuga sume necesare contractării unor componente din proiecte Phare 2002-2005, al căror quantum nu a fost stabilit până la data elaborării prezentului act normativ, dar care este mult mai redus pentru motivele menționate mai sus.

Această sumă poate fi diminuată prin re-estimarea costurilor pentru fiecare proiect, în măsura în care rezultatele prevăzute vor putea fi obținute cu fonduri

redușe față de cele estimate la momentul programării, când au fost stabilite alocările Phare.

Sumele prevăzute pentru aceste proiecte cu titlul de co-finanțare națională au fost prevăzute în bugetul pentru anul curent.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie

Proiectul de act normativ se referă la îndeplinirea obligațiilor financiare ale autorităților naționale asumate prin semnarea Acordurilor de finanțare între Guvernul României și Comisia Europeană.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Evaluarea conformității

Proiectul de act normativ se conformează reglementărilor cuprinse în actele normative în vigoare.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Acordurile de finanțare privind Programele Phare semnate între România și Comisia Europeană.

Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

În forma prezentată proiectul de act normativ a fost însușit de toate instituțiile vizate.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

Instituțiile vizate de proiectul de act normativ sunt instituțiile beneficiare de proiecte în cadrul programelor Phare, care nu au contractat toate fondurile alocate prin aceste proiecte și care nu pot finanța aceste proiecte din alte surse în afara bugetului de stat.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor

autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative. Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente. Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Informații privind avizarea de către:

Consiliul Legislativ

În conformitate cu prevederile Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, și ale Hotărârii Guvernului nr. 561/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative spre adoptare, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, este necesară avizarea prezentului proiect de act normativ de către Consiliul Legislativ.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Sunt respectate prevederile Legii nr. 52/2003.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice. Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente.

Punerea în aplicare a prezentului proiect de act normativ se va realiza prin autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor Phare și nu implică înființarea unor noi structuri sau extinderea competențelor acestor instituții.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței Guvernului privind alocarea de la bugetul de stat a fondurilor necesare pentru contractarea și implementarea proiectelor necontractate din fondurile Programului Phare, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

